

УДК 658.152

Грушина А.І.
аспірант

Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВ КУЛЬТУРИ

У статті запропоновано систему збалансованих показників, які враховують специфіку діяльності досліджуваних об'єктів. Проаналізовано ефективність управління фінансовими ресурсами підприємств. Сформовано рекомендації щодо покращення фінансового стану закладів культури.

Ключові слова: стратегічне управління, фінансові ресурси, ефективність, підприємство, галузь культури.

Грушина А.И. ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ СТРАТЕГИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫМИ РЕСУРСАМИ ПРЕДПРИЯТИЙ КУЛЬТУРЫ

В статье предложена система сбалансированных показателей, учитывающих специфику деятельности исследуемых объектов. Проанализирована эффективность управления финансовыми ресурсами предприятий. Сформированы рекомендации по улучшению финансового состояния учреждений культуры.

Ключевые слова: стратегическое управление, финансовые ресурсы, эффективность, предприятие, отрасль культуры.

Hrushyna A.I. EVALUATION OF EFFECTIVENESS STRATEGIC MANAGEMENT OF FINANCIAL RESOURCES OF CULTURAL ENTERPRISE

In the article proposed Balanced Scorecard system, taking into account the specifics of the objects. Investigation of effective management financial resources of enterprises. Formed recommendations to improve the financial condition of cultural institutions.

Keywords: strategic management, financial resources, efficiency, enterprise, culture.

Постановка проблеми. У ринкових умовах у розрізі управління підприємством першою проблемою є саме ефективність його діяльності, яка визначається через комплексну оцінку, застосовуючи при цьому систему показників та коефіцієнтів. Такий взаємопов'язаний комплекс оцінки дає змогу практично відобразити рівень ефективності управління фінансовими ресурсами на різних етапах їх циклічного функціонування (формування, розподілу, застосування, відтворення, повернення). Так, загальна оцінка ефективності експлуатації фінансових ресурсів підприємства є одним із головних завдань у процесі стратегічного управління фінансами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми оцінки фінансово-господарського стану підприємств присвячена значна кількість наукових праць вітчизняних учених, таких як М. Бердар, І. Бланк, О. Близняк, О. Кириленко, М. Кіпа, Н. Слободян та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Проте питання здійснення управлінського та фінансового аналізу діяльності підприємств саме галузі культури є недослідженим та актуальним.

Мета статті полягає в аналізі фінансово-господарського стану підприємств сфери культури та оцінці ефективності управління фінансовими ресурсами зазначених об'єктів дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження. Враховуючи те, що метою стратегічного управління фінансовими ресурсами організації є дослідження та вирішення проблеми зростання ринкової вартості підприємства, витрат із погляду підвищення окупності, інвестиційних процесів для отримання максимального прибутку та його зростання, пошуку шляхів ефективного накопичення суми капіталу та його використання доцільним є застосування системи збалансованих показників для діагностування поточної ситуації на підприємстві.

Оскільки проблема аналізу фінансового стану підприємства на основі збалансованої системи показників є достатньо вивченою та широко описаною в наукових працях, у тому числі і процес здійснення горизонтального, вертикального, трендового аналізу

тощо, переважна більшість дослідників застосовує універсальний та часто використовуваний коефіцієнтний аналіз. Методика дає змогу вивчити структурну побудову активів підприємства, їх формотворення, співвідношення за допомогою обрахунку саме фінансових коефіцієнтів.

І. Фаріон зазначає, що в процесі аналізу ефективності управління фінансовими ресурсами, звісно, можна залучати значний об'єм коефіцієнтів, кількість яких зростає в геометричній прогресії, проте щоб достовірно оцінити фінансовий стан організації, достатньо незначної кількості показників. Науковець указує на той факт, що розрахунок додаткових індикаторів не тільки ускладнює процес аналізу, але й може призвести до невірних висновків за ймовірної плутанини [1, с. 244].

Ми погоджуємося із вищезазначеним та дотримуємося позиції, що в рамках діагностування фінансового стану підприємства потрібно сформувати систему чітких коефіцієнтів, які б носили змістовне конкретне навантаження, чітку позицію щодо оцінки стану організації та за обмеженої кількості індикаторів сформували загальну картину ситуації, в якій знаходиться організація. Дані показники мають також урахувати специфіку економічного виду діяльності аналізованих нами суб'єктів підприємницької діяльності, виходити з наявної інформаційної бази.

Таким чином, керуючись вищевикладеними принципами та беручи до уваги основні завдання стратегічного управління фінансовими ресурсами підприємства, нами обрано для аналізу такі групи показників фінансового стану суб'єкта підприємницької діяльності:

- показники рентабельності, які характеризують рівень ефективності інвестованих у підприємство коштів та їх раціональне використання;
- показники фінансової стійкості, за допомогою яких можна проаналізувати структуру джерел утворення фінансових ресурсів та ступінь залежності підприємства від зовнішніх залучених коштів;
- показники ліквідності та платоспроможності, що відображають можливість підприємства покрити зобов'язання;

– показники ділової активності, які характеризують швидкість обертання фінансових ресурсів, що дає змогу зробити висновки про загальну ефективність функціонування підприємства.

Дані показники дають змогу оцінити ефективність управління фінансовими ресурсами на різних етапах їх функціонування: формування (мобілізація) фінансових ресурсів (власних, позикових, залучених); розміщення (інвестування фінансових ресурсів в активи); використання у процесі операційної, інвестиційної, фінансової діяльності підприємства галузі культури; відтворення (повернення) фінансових ресурсів на розширеній основі (капіталізація). Таким чином, система показників оцінки ефективності стратегічного управління фінансовими ресурсами підприємства, на нашу думку, має мати такий вигляд (табл. 1).

Наведені в таблиці групи показників за методикою розрахунку тією чи іншою мірою визнача-

ють одну величину як пряму, обернену та питому вагу – співвідношення між власними та залученими фінансовими ресурсами суб'єкта підприємницької діяльності.

Для здійснення аналізу щодо раціонального формування і використання фінансових ресурсів, дослідження тенденції доцільно використовувати інтегральний індекс, тобто найбільш узагальнений показник, який відображав би ефективність управління фінансовими ресурсами в контексті співвідношення власних і залучених [2].

Доречним є також урахування під час аналізу структури фінансових ресурсів суб'єкта підприємницької діяльності різних видів економічної діяльності (існують відмінності, властиві окремим галузям) та особливостей країн світу. До прикладу, сума власного капіталу підприємств сільського господарства є значно більшою, ніж підприємств торгівлі чи

Таблиця 1

Система показників оцінки ефективності стратегічного управління фінансовими ресурсами підприємства

	Показник	Формула	Сутність та нормативне значення
Фінансова стійкість			
Кав	Коефіцієнт автономії (незалежності)	$\frac{BK}{B}$	Показує питому вагу власного капіталу у загальній сумі засобів, авансованих у діяльність підприємства (валюти балансу). Нормативне значення $\geq 0,5$
Км	Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел (маневреності)	$\frac{OA - ПЗ}{BK}$	Показує, яка частка власних оборотних коштів підприємства перебуває в мобільній формі, що дає змогу вільніше маневрувати цими коштами, а яку капіталізовано. Нормативне значення > 0 . Від'ємне значення вказує на незабезпеченість підприємства власними оборотними коштами
Кфс	Коефіцієнт фінансової стійкості	$\frac{BK}{ЗК}$	Відображає, скільки позикових коштів залучив суб'єкт підприємницької діяльності на 1 грн. вкладених в активи власних коштів. Нормативне значення > 1
Ліквідність та платоспроможність			
Кп	Коефіцієнт покриття	$\frac{OA}{ПЗ}$	Відображає прогнозовані платіжні можливості підприємства за умови погашення дебіторської заборгованості і реалізації наявних запасів. Нормативне значення > 1
Іпа	Індекс постійного активу	$\frac{HA}{BK}$	Характеризує частку необоротних активів, покрити джерелами власних коштів. Нормативне значення $= 0,5$
Кпд	Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень	$\frac{ДЗ}{HA}$	Показує, яка частина основних засобів та інших необоротних активів профінансована зовнішніми інвесторами. Збільшення коефіцієнта в динаміці свідчить про посилення залежності підприємства від зовнішніх інвесторів. Водночас фінансування є ознакою добре розробленої стратегії підприємства
Ділова активність			
Ковк	Коефіцієнт оборотності власного капіталу	$\frac{ЧДрп}{BK}$	Показує рівень ефективності використання власного капіталу. Нормативне значення > 0 . Тенденція до збільшення
Коа	Коефіцієнт оборотності активів	$\frac{ЧДрп}{B}$	Характеризує ефективність використання підприємством усіх наявних ресурсів незалежно від джерел їхнього залучення. Нормативне значення > 0 . Тенденція до збільшення
Ф	Фондовіддача	$\frac{ЧД}{ОЗ}$	Відображає кількість виготовленої продукції на 1 грн. середньої вартості основних засобів. Нормативне значення > 0 . Тенденція до збільшення
Рентабельність			
Ра	Рентабельність сукупного капіталу (активів)	$\frac{ЧП}{B} * 100\%$	Показує, наскільки ефективно суб'єкт підприємницької діяльності використовує власні активи для одержання прибутку, тобто яку суму прибутку приносить кожна гривня вкладена в активи. Нормативне значення > 0 . Тенденція до збільшення
Рвк	Рентабельність власного капіталу	$\frac{ЧП}{BK} * 100\%$	Характеризує ступінь ефективності використання власного капіталу. Нормативне значення > 0 . Тенденція до збільшення
Рд	Рентабельність основної діяльності	$\frac{ВП}{C} * 100\%$	Показує наявність можливостей підприємства до відтворення та розширення виробництва і характеризує прибутковість діяльності підприємства. Нормативне значення > 0 . Тенденція до збільшення

Умовні позначення: Б – валюта балансу, HA – необоротні активи, OA – оборотні активи, ОЗ – основні засоби; ЧП – чистий прибуток (збиток), ЧДрп – чистий дохід від реалізації продукції (товарів та послуг), BK – власний капітал, ЗК – залучений капітал, ДЗ – довгострокові зобов'язання, ПЗ – поточні зобов'язання, C – собівартість.

Джерело: сформовано автором на основі [2–6]

галузі культури, аналогічно за видами підприємства в контексті їх поділу на великі, середні й малі.

Отже, під час формування комплексу оціночних індикаторів передусім потрібно керуватися специфікою діяльності досліджуваних об'єктів, урахувати їх форму власності, галузь, в якій функціонує об'єкт, та наявність доступу до детальної інформаційної бази щодо діяльності підприємства.

Нині інформації присвячуються значна увага з боку науковців, оскільки під час апробації досліджень на прикладі певного підприємства постає проблема його вибору. На даному етапі (в силу специфіки дослідження) обирають, як правило, із погляду фінансового стану найуспішніші підприємства. Проте в деяких випадках даний вибір зумовлений можливістю отримання інформації, зокрема в ринкових умовах інформації властива певна ціна, а організації – комерційна та підприємницька таємниця.

Досліджуючи методи аналізу як управлінського так і фінансового, нами зроблено висновки про те, що неможливо обрати об'єкт дослідження без попереднього аналізу його інформаційної бази, адже саме повнота статистичних даних, звітності підприємства надає можливість здійснювати не тільки їх аналіз, а й планування, формування стратегії і тактики, контроль.

Так, під час вибору об'єктів дослідження – суб'єктів підприємницької діяльності в галузі культури ми стикнулися з проблемою доступу до інформації. Дана дилема виникла не тільки з причин комерційної таємниці, причиною став і той факт, що більшість приватних підприємств галузі культури нині в Україні обширно користується спрощеною системою оподаткування. Враховуючи те, що книга обліку доходів і витрат є єдиним обліковим документом, який веде підприємець на спрощеній системі оподаткування будь-якої групи, значна частина інформації, яка б послужила аналізу фінансової діяльності, не фіксується.

У результаті нашого дослідження можна прийти до висновку, що переважна кількість приватних суб'єктів підприємницької діяльності в галузі культури, відповідно до обсягу доходу та кількості найманих працівників, застосовує спрощену систему оподаткування, тобто зареєстровані як фізичні особи – підприємці. Як видно з табл. 2, кількість суб'єктів підприємницької діяльності впродовж 2011–2015 рр. зростає. Так, співвідношення підприємств та фізичних осіб – підприємців стрімко змінюється з року в рік на користь останніх.

Отже, у рамках подальшого спрощення умов ведення бізнесу та розвитку економіки країни і підприємницького сектору та для доцільності проведення досліджень із проблеми управління підприємством не тільки в галузі машинобудування й аграрного комплексу (наявні великі підприємства),

а й з інших видів економічної діяльності, доцільним є зобов'язання суб'єктів підприємницької діяльності різних видів і форм власності, у тому числі і фізичних осіб – підприємців, вести мінімальну адекватну змістовну звітність. Тобто сформувати такий метод обліку на підприємствах, який би за мінімальних затрат часу, робочої сили (що є важливим для підприємств із мінімальною кількістю найманих робітників) і знань консолідував необхідну для фінансового аналізу інформаційну базу, яка б давала цілісну картину для прийняття стратегічних управлінських рішень.

Нині на національному рівні галузь культури активно набуває ваги серед інших напрямів державної політики, проте широкий спектр культурної діяльності не дає змоги (у рамках нашої держави) опікуватися повністю і одразу всіма сферами діяльності в розрізі галузі. Так, концентрація уваги на одному зумовлює занепад іншого сектору. У процесі звуження об'єкта дослідження, у контексті всієї галузі культури, ми першочергово керувалися пошуком найпроблемніших місць у галузі культури, це – сільські осередки культурної діяльності. Але стикнулися з уже перманентною проблемою наявності інформаційної бази для дослідження стратегічного управління саме фінансовими ресурсами. Так, принцип доступності інформації та актуальності досліджень зупинив наш вибір на закладах кіноіндустрії. З огляду на вищезазначене та для всебічного аналізу нами для дослідження обрано підприємства різних форм власності. Враховуючи специфіку аналізованого виду економічної діяльності, доречним є аналіз підприємств саме державної та приватної форм власності з позиції дослідження розбіжностей у системі їх функціонування та стратегічного управління їх фінансовими ресурсами.

Таким чином, для дослідження обрано такі суб'єкти підприємницької діяльності: державне підприємство «Укркінохроніка»; державне підприємство «Українафільм»; комунальне підприємство «Вінницькіно»; кінотеатр «Стрічка» (ФОП).

У найбільш кризовому стані за аналізований нами період серед обраних об'єктів дослідження знаходиться ДП «Українська студія хронікально-документальних фільмів». На основі представлених у табл. 3 показників, які характеризують фінансову стійкість досліджуваного підприємства, ми можемо зробити висновки, що ДП «Укркінохроніка» є фінансово залежним, оскільки фінансується за рахунок коштів Зведеного бюджету. Так, коефіцієнт фінансової автономії становить у 2016 р. – 0,15, що майже на 5,0 в. п. менше, ніж у 2014 р. На основі аналізу коефіцієнтів, які характеризують ліквідність ДП «Укркінохроніка», можна стверджувати, що за рахунок оборотних активів підприємство в 2016 р. могло погасити лише 14% своїх поточних зобов'язань,

Таблиця 2

Кількість суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності
(мистецтво, спорт, розваги та відпочинок)

Період	Усього	У тому числі			
		Підприємств		ФОП	
		одиниць	У % до загальної кількості	одиниць	У % до загальної кількості
2011	2214	250	11,3	1964	88,7
2012	9238	2027	21,94	7211	78,06
2013	11620	2341	20,14	9279	79,86
2014	13523	1946	14,39	11577	85,61
2015	14887	2089	14,03	12798	85,97

Джерело: сформовано автором на основі [7]

Таблиця 3

Показники результатів фінансово-господарської діяльності підприємств

Показники	ДП «Укрхроніка»			ДП «Кіностудія «УКРАЇНАФІЛЬМ»			КП «Вінницякіно»		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Коефіцієнт автономії (незалежності)	0,20	0,16	0,15	-0,4	-0,04	-0,05	0,87	0,84	0,9
Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел (маневреності)	-2,51	-1,95	-1,38	1,53	-24,7	1,47	-0,07	-0,11	-0,04
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,26	0,19	0,29	-0,28	-0,04	-0,05	6,9	5,2	9,2
Коефіцієнт покриття	0,15	0,36	0,14	0,51	11,04	0,92	0,48	0,44	0,62
Індекс постійного активу	4,44	5,1	6,28	-0,92	-1,09	-0,98	1,07	1,1	1,04
Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень	0,2	0,42	0,23	0,4	24,5	0,52	-	-	-
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,4	0,27	1,39	-12,1	-2,66	-27,1	0,09	0,11	0,1
Коефіцієнт оборотності активів	0,29	0,05	0,21	2,46	0,2	1,16	0,08	0,09	0,09
Фондовіддача	2,61	0,71	2,94	4,43	0,94	9,64	0,02	0,02	0,02
Рентабельність сукупного капіталу (активів)	-10,3	-3,47	-4,72	7,37	2,91	-0,05	0,18	0,53	0,14
Рентабельність власного капіталу	-14,5	-19,1	-30,6	-36	-39	1,14	0,2	0,62	0,16
Рентабельність основної діяльності	-	-	-	0,61	2,9	0,14	0,80	0,78	0,79

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності підприємств

натомість у 2015 р. частка поточних зобов'язань, яку підприємство могло погасити за рахунок оборотних виробничих фондів, була на рівні 36%. На основі розрахованих коефіцієнтів, які характеризують ліквідність підприємства, можна сказати, що протягом 2013–2016 рр. усі досліджувані показники демонструють негативну хвилюподібну динаміку та свідчать про неефективне стратегічне управління фінансовими ресурсами.

Щодо показників рентабельності, то слід окреслити, що на 1 грн. власного капіталу в 2016 р. підприємство отримувало 31 копійку збитків. Негативним у діяльності кінематографічної студії є зростання рівня нерозподіленого збитку за аналізований період. Так, у 2013 р. сума збитку підприємства становила 299 тис. грн., при цьому чистий дохід від реалізації вироблених та розповсюджених кінофільмів становив 3 769 тис. грн., у 2016 р. сума нерозподіленого збитку зросла майже в 1,5 рази, при цьому чистий дохід від основної діяльності суттєво зменшився і досягнув рівня 2 044 тис. грн.

Оцінка фінансово-економічного стану ДП «Укрхроніка» свідчить про системно-структурні проблеми у розвитку та діяльності даного підприємства. На основі оцінки основних результативних показників діяльності можна зробити висновок, що існує реальна загроза подальшому існуванню досліджуваної студії як окремо взятого суб'єкта господарювання. За цих підстав пропонуємо національній спілці кінематографістів України підготувати пропозиції Верховній Раді та Міністерству культури України щодо реструктуризації заборгованості та вжити необхідних заходів щодо підвищення рівня інвестиційної привабливості даного підприємства.

Ще одним агрегатом в кіноіндустрії України є Кіностудія українських анімаційних фільмів. На основі даних, представлених у табл. 3, можна зробити висновок, що загальний фінансовий стан підприємства значно погіршився у 2015 р. порівняно з попередніми аналогічними періодами 2013–2014 рр. Основною причиною погіршення фінансового стану є значне зниження рівня фінансування з бюджету на створення анімаційних фільмів. Так, на кінець 2015 – початок 2016 р. студією було отримано часткове цільове фінансування у розмірі 2 284 тис. грн., спрямованих на виробництво анімації, це, відповідно, зумовило незначне покращення в загальних показниках результативності діяльності студії.

Порівнюючи розрахункове значення коефіцієнта автономії з нормативним, величина якого знаходиться в межах 0,5, спостерігаємо його стабільно від'ємне значення, що пов'язано з явищем постійного від'ємного власного капіталу за рахунок зростання непокритих збитків. Із цією ж дилемою пов'язаний і показник маневреності капіталу, що демонструє тенденцію до зниження. Даний коефіцієнт у 2016 р. становив 1,47%, що практично на 0,01 в. п. нижче рівня 2014 р. У 2015 р. показник сягнув мінімального значення за аналізований період (-24,7%), причиною такого падіння є те, що власний капітал і кошти, залучені на довгостроковій основі, тобто цільове фінансування, спрямовані на фінансування необоротних засобів. Таким чином, для фінансування оборотних активів підприємство змушене звертатися за додатковими позиковими джерелами, що веде до прямого зниження фінансової стійкості організації.

Щодо показників рентабельності, то слід зазначити, що на 1 грн. власного капіталу в 2016 р. підприємство отримувало 15 копійок прибутку, що на фоні 2014 р. – 36 копійок та 2015 р. – 39 копійок збитків на кожну гривню власного капіталу є позитивним зрушенням у системі функціонування підприємства у цілому. Проте не варто забувати, що дану суму прибутку підприємство все-таки отримало за рахунок бюджетних асигнувань у його діяльності.

Отже, ДП «Українафільм» не є фінансово стійким, разові дотації з боку держави не можуть реалізувати підприємство повністю, а лише частково, проте без тривалого ефекту. У результаті діяльності організації є збитковою, про що свідчать дані звітності 2016 р., а саме підприємство не вживає заходів щодо оптимізації наявних фінансових ресурсів, їх доцільного використання та залучення додаткових позабюджетних коштів на довгостроковій основі для подальшого власного розвитку.

Нами також проаналізовано фінансово-господарську діяльність КП «Вінницякіно» та відзначено той факт, що бюджету області щорічно впродовж 2013–2016 рр. на його розвиток і підтримку виділяються кошти в сумі 1 826 тис. грн. Нині неодноразово постає питання про доцільність подальших асигнувань у підприємство, а тому доречним буде аналіз результатів його діяльності.

Так, у ході аналізу показників фінансової стійкості нами зроблено висновок про те, що в результаті

Таблиця 4

Показники результатів фінансово-господарської діяльності ФОП «Кінотеатр «Стрічка»

Показники	2014 р.	2015 р.	2016 р.
Чистий дохід від реалізації продукції (робіт, товарів, послуг), тис. грн.	1500	1700	3300
Витрати, тис. грн.	1125	1275	2563
В тому числі виплати дистриб'ютору, тис. грн.	750	850	1650
Інші витрати, тис. грн.	375	425	913
Рентабельність основної діяльності, %	33	33	29
Кількість відвідувачів, тис. осіб	37,5	40,5	73,3

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності підприємств

відсутності в структурі пасивів підприємства довгострокових та поточних зобов'язань КП «Вінницькіно» є фінансово незалежним та стійким суб'єктом підприємницької діяльності. Даний факт підтверджують розрахунки коефіцієнта автономії, який варіюється за аналізований нами період 2013–2016 рр. у рамках 0,84–0,9%. Аналізуючи показники групи ліквідності, можна сказати, що КП «Вінницькіно» є низьколіквідним підприємством. Так, коефіцієнт покриття у 2016 р. становив 0,62%, що, звісно, є значно вище рівня ліквідності 2014 р. – 0,48%. За даними табл. 3 можна зробити припущення, що підприємство знаходиться в режимі «застою», оскільки коефіцієнти оборотності абсолютно не відображають процес економічного та фінансово-господарського розвитку.

Щодо показників рентабельності, доцільно зазначити, що на відміну від попередніх підприємств КП «Вінницькіно» є прибутковим підприємством. Так, на 1 грн. власного капіталу, тобто вкладеного додатково з бюджету області, у 2016 р. підприємство отримало 16 копійок прибутку, що є дещо нижче рівня 2015 р. – 62 копійки, у 2014 р. прибуток становив 20 копійок на кожну гривню власного капіталу.

У цілому слід зазначити, що за рахунок залучення коштів на довгостроковій основі підприємство матиме змогу простимулювати власну діяльність, яка нині практично призупинилася. За умови подальшої підтримки з боку місцевих органів влади та оптимізації структури власних і залучених джерел аналізоване підприємство може частково оновити необоротні засоби, поповнити власні оборотні активи, що дасть йому змогу працювати в режимі максимальної потужності й експлуатації наявних ресурсів.

У рамках аналізу результатів діяльності підприємств різних форм власності доцільним є дослідження результатів діяльності фізичної особи – підприємця як особливої форми підприємницької діяльності. Так, ФОП А.В. Мацьків є однозальним кінотеатром, основною діяльністю якого є демонстрація фільмів. Кінотеатр «Стрічка» засновано в 2013 р. у м. Коломия Івано-Франківської області, де він успішно функціонує й зараз. Нині це єдиний кінотеатр у м. Коломия, що стало передумовою відкриття ще одного кінозалу на початку 2016 р.

Чистий дохід від реалізації продукції аналізованого підприємства демонструє стійку тенденцію до зростання (табл. 4). Різкий ріст рівня чистого доходу в 2016 р. зумовлений відкриттям додаткового залу кінотеатру. Дане управлінське рішення сприяло росту рівня чистого доходу майже в два рази, що є значним досягненням за високого рівня ризику. Так, коефіцієнт рентабельності основної діяльності підприємства свідчить про стабільну тенденцію, крім 2016 р. – 29% на фоні 33% у 2015 р., що є результатом зростання витрат на організацію та утримання другого залу кінотеатру. Враховуючи ріст чистого доходу від реалізації продукції та незначне падіння

рентабельності основної діяльності, доцільно зазначити, що в умовах нестабільної економіки рішення щодо відкриття ще одного приміщення (кінозалу) було ефективним та стратегічним. Це підтверджує той факт, що за умови появи ще одного кінозалу відвідуваність кінотеатру зросла практично вдвічі, незважаючи на зростання цін на продукцію і послуги кінотеатру.

Таким чином, за умови залучення додаткових коштів та збереження фінансової незалежності, структури фінансових ресурсів доцільним є розширення підприємницької діяльності в кіноіндустрії, а саме за видом економічної діяльності «демонстрація фільмів». Власнику кінотеатру «Стрічка» варто приділити увагу дослідженню ринку для подальшого розширення підприємницької діяльності. Важливим етапом є аналіз зони розвитку кінотеатру.

Висновки. Результати наукового дослідження в контексті оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств культури дали змогу зробити такі висновки:

- під час формування комплексу оціночних індикаторів передусім потрібно враховувати специфіку економічного виду діяльності аналізованих суб'єктів підприємницької діяльності, виходити з наявної інформаційної бази. Запропоновані нами показники дають змогу оцінити ефективність управління фінансовими ресурсами на різних етапах їх функціонування: формування (мобілізація) фінансових ресурсів, розміщення, використання у процесі діяльності підприємства галузі культури, відтворення (повернення) фінансових ресурсів на розширеній основі (капіталізація);

- враховуючи індивідуальні рекомендації щодо розвитку та підвищення рівня ефективності діяльності підприємств, можна зробити висновок про те, що галузь у цілому знаходиться на стадії занепаду. Так, кожному із проаналізованих підприємств потрібно розробити власну програму стратегічного управління фінансовими ресурсами, яка б урахувала специфіку кожного підприємства, окрему ситуацію в структурі наявних ресурсів. Важливим у даному разі залишається участь держави в розвитку галузі та конкретно підприємств.

Стратегічно важливим для України є прийняття концепції Державної програми розвитку національної кіноіндустрії на 2012–2017 рр., забезпечення на державному рівні, створення та негайне застосування інструментів підтримки як підприємств, так і галузі у цілому, що в перспективі дасть змогу розробити глобальну систему розвитку галузі культури, зокрема кіноіндустрії.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Фаріон І.Д. Фінансовий аналіз / І.Д. Фаріон, Т.Д. Захарків. – Тернопіль, 2000. – 455 с.

2. Мороз Ю.Ю. Система показників для моніторингу рівня фінансової стійкості сільськогосподарських підприємств та їх облікове забезпечення / Ю.Ю. Мороз // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Серія «Бухгалтерський облік, контроль і аналіз». – 2010. – Вип. 1(16) – С. 138–149.
3. Близнюк О.П. Оцінка ефективності управління фінансовими ресурсами на підприємствах роздрібної торгівлі України / О.П. Близнюк, А.П. Горпинченко // Проблеми економіки. – 2014. – № 3. – С. 208–219.
4. Кіпа М.О. Структурно-функціональна модель управління фінансовими ресурсами підприємства / М.О. Кіпа // Інвестиції: практика та досвід. – 2015. – № 22. – С. 116–124.
5. Портнова Г.О. Фінансова безпека підприємств: сучасні погляди щодо сутності та оцінки / Г.О. Портнова, В.М. Антоненко // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2012. – № 1. – С. 345–355.
6. Слободян Н.Г. Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства в сучасних умовах: методологія і практика / Н.Г. Слободян // Економічний аналіз. – 2014. – № 18(2). – С. 239–245.
7. Державна служба статистики України. Економічна статистика / Економічна діяльність / Діяльність підприємств [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.